

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EBC (Europejski Bank Centralny) – bank centralny Unii Europejskiej, a także bank emisyjny w odniesieniu do waluty euro, przyjętej przez 18 krajów Unii. Siedzibą EBC jest Frankfurt nad Menem.

Kompetencje

- EBC jest bankiem centralnym Unii Europejskiej i w tym charakterze odpowiada za nadzorowanie systemów bankowych w krajach Unii, zbieranie danych statystycznych potrzebnych dla prowadzenia polityki pieniężnej, funkcjonowanie systemów płatniczych, zapobieganie fałszerstwom banknotów, współpracę z innymi organami w zakresie regulacji rynków finansowych.
- Przy realizacji tych zadań EBC posługuje się Europejskim Systemem Banków Centralnych (ESBC), grupującym EBC oraz 28 banków centralnych krajów Unii Europejskiej (w tym Narodowy Bank Polski).
- W węższym zakresie, EBC jest bankiem emitującym wspólną walutę euro i prowadzącym politykę pieniężną w strefie euro, m.in. poprzez ustalanie podstawowych bankowych stóp procentowych oraz operacje rynku otwartego. W tym zakresie EBC jest wspierany przez 17 banków centralnych krajów UE, które przyjęły walutę euro – tworzą one ściślej współpracującą grupę w ramach ESBC, zwaną Eurosystemem.

Historia

- Poprzednikiem EBC był Europejski Instytut Walutowy, który nie dysponował kompetencjami władczymi i funkcjonował jedynie jako ciało doradcze krajowych banków centralnych. Jego głównym zadaniem było przygotowanie wprowadzenia wspólnej waluty na obszarze Unii.
 - EBC powstał 1 czerwca 1998 r., gdy weszły w życie nominacje na członków Zarządu EBC. 1 stycznia 1999 r. w 11 państwach UE wprowadzono w formie bezgotówkowej euro oraz powstał Eurosystem (obejmujący wtedy EBC oraz 11 krajowych banków centralnych). Dwa lata później do strefy euro dołączyła Grecja, a do Eurosystemu jej bank centralny.
 - Euro funkcjonowało początkowo jedynie w obrocie bezgotówkowym – w obiegu pozostały banknoty i monety reprezentujące dotychczasowe waluty krajowe (stały się one w tym czasie krajowymi odmianami euro). Zastąpienie banknotów i monet krajowych banknotami i monetami euro zostało przeprowadzone stopniowo w pierwszych miesiącach 2002.
-

Historia

- Kwestią pozostającą poza kompetencjami EBC, choć wpływającą bezpośrednio na warunki w jakich może on prowadzić politykę monetarną, jest dyscyplina budżetowa krajów strefy euro. Są zobowiązane one w tym zakresie do przestrzegania Paktu Stabilności i Wzrostu – który, jak pokazuje praktyka ostatnich lat, bywa naruszany przez niektóre państwa Unii.
 - W celu realizacji założeń polityki pieniężnej EBC wraz z narodowymi bankami centralnymi stosuje instrumenty, które dzielą się na rezerwę obowiązkową, operacje otwartego rynku, oraz kredyt i depozyt na koniec dnia (standing facilities).
 - Według zapisu artykułu 282 TFUE: „1. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, tworzące Eurosystem, prowadzą politykę pieniężną Unii.”
-

Według zapisu artykułu 282 TFUE: „1. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, tworzące Eurosystem, prowadzą politykę pieniężną Unii.”

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

Niezależność

Europejski Bank Centralny jest niezależny w zakresie prowadzonej przez siebie polityki monetarnej na **EBC**

Niezależność polityczna przejawia się w niemożności zwracania się przez EBC, krajowe banki centralne państw członkowskich UE i członków ich organów decyzyjnych o instrukcje lub przyjmowaniu ich od instytucji lub organizacji unijnych, rządów państw członkowskich, ani żadnych innych organów. Nie może też udzielać kredytów organom wspólnotowym, ani podmiotom sektora publicznego w poszczególnych krajach. Niezależności tej nie ogranicza obowiązek składania sprawozdań z działalności banku przed Parlamentem Europejskim.

Niezależność

Niezależność personalna uwidacznia się w długości kadencji prezesów krajowych banków centralnych, trwającej minimalnie 5 lat. Członkowie zarządu EBC mogą piastować swoje stanowiska przez 8 lat i nie mają możliwości wyboru na kolejną kadencję. W przypadku poważnego uchybienia lub niezdolności do wykonywania obowiązków prezesa krajowych banków centralnych i członkowie zarządu mogą być odwołani ze stanowiska.

Władze EBC

Władza EBC jest sprawowana przez 3 organy:

- Rada Prezesów jest naczelnym organem decyzyjnym. W jej skład wchodzi 24 członków, z czego 6 jest członkami Zarządu EBC, a 18 to prezesi banków centralnych krajów UE, które przyjęły euro (patrz Eurosystem). Członkowie Zarządu są wybierani na 8-letnią kadencję. Prezesem Rady Prezesów jest od 1 listopada 2011 roku Mario Draghi. Formą działalności są spotkania organizowane co najmniej 10 razy w roku. Obowiązkami Rady jest uchwalanie wytycznych i podejmowanie decyzji niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych Eurosystemowi. W gestii tego organu leży też ustalanie polityki pieniężnej strefy euro oraz podejmowanie decyzji w sprawach pieniężnych, w sprawach stóp procentowych i w sprawach wielkości rezerw w Eurosystemie.

Władze EBC

- Zarząd składa się 6 członków którymi są prezes Mario Draghi, wiceprezes oraz 4 członków mianowanych przez rządy państw Eurosystemu po konsultacjach z Parlamentem Europejskim i Radą Prezesów. Zarząd jest organem wykonawczym, zajmuje się administrowaniem i organizacją pracy EBC. Realizuje politykę pieniężną strefy euro.
- Rada Ogólna skupia w sobie prezesa i wiceprezesa EBC oraz 27 prezesów banków centralnych państw członkowskich UE (strefa euro i kraje spoza jej obszaru). Do kompetencji Rady Ogólnej należy udział w działaniach doradczych EBC, zbieranie statystyk, sporządzanie raportów rocznych EBC oraz ustalanie warunków zatrudnienia personelu EBC. Przygotowuje dane niezbędne do nieodwołalnego ustalenia kursów walut państw członkowskich objętych derogacją wobec euro. Rada ustala też zasady konieczne do normalizacji procedur rachunkowych i sprawozdawczych stosowanych przez krajowe banki centralne państw UE. W myśl Statutu przewidywane jest rozwiązanie Rady Ogólnej, gdy wszystkie państwa członkowskie przyjmą euro.

Udział Polski

Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej Prezes Narodowego Banku Polskiego jest członkiem Rady Ogólnej EBC. NBP, wchodząc w skład ESBC, uczestniczy w pracach Komitetów i Grup Roboczych funkcjonujących przy EBC. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro Prezes NBP stanie się członkiem Rady Prezesów EBC, a NBP wejdzie w skład Eurosystemu.

Dziękuję

